

Valtioneuvoston asetus eräistä positiiviseen luottotietorekisteriin tallettavista tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n kumoamisesta

1 Tausta

Eduskunta hyväksyi 7.10.2025 lain positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muuttamisesta (HE 43/2025 vp). Laki (936/2025) tuli voimaan 3.11.2025. Lain 7 §:ään lisättiin yksityiskohtaisemmat säännökset luoton käyttötarkoitusta koskevista tiedoista, jotka on ennen lainmuutosta talletettu rekisteriin eräistä positiiviseen luottotietorekisteriin tallettavista tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen (811/2022) 1 §:n mukaisesti. Asetuksen säännökset ovat lainmuutosten voimaantulon myötä tarpeettomat ja tulisi kumota.

Asetuksen muutoksen ja lainmuutosten taustalla on sääntelyn valtiosääntöinen arviointi. Perustuslakivaliokunnan lausuntokäytännössä on otettu nimenomaisesti kantaa siihen, että asetuksenantovaltuuden nojalla ei voida antaa arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyyn valtuuttavia säännöksiä henkilötietojen kannalta tärkeistä sääntelykohteista (esim. PeVL 15/2018 vp, s. 42). Ainakin osa positiivisen luottotietorekisterin sisältämistä tiedoista on mahdollisesti arkaluonteisia tietoja EU:n tuomioistuimen joulukuussa 2023 antaman tuomion valossa (tuomio 7.12.2023, yhdistetyt asiat C 26/22 ja C 64/22, Schufa Holding, 94 kohta). Voimassa olevat asetuksen säännökset eivät täytä vaatimusta arkaluonteisten henkilötietojen käsittelyä koskevan sääntelyn laintasoisuudesta ainakaan siinä tapauksessa, että luoton käyttötarkoitus olisi joissakin tapauksissa sellaisenaan tai yhdistettynä muihin tietoihin arvioitava arkaluonteiseksi tiedoksi. Tästä syystä säännökset katsottiin tarpeelliseksi siirtää lain tasolle.

2 Voimassa oleva asetus

Positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 33 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä muun muassa 7 §:ssä tarkoitettujen positiiviseen luottotietorekisteriin talletettavien tietojen teknisistä ja sisällöllisistä yksityiskohdista. Voimassa olevan asetuksen 1 §:ssä säädetään tarkemmin positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 7 §:n 2 momentin 1 kohdassa mainitusta luoton käyttötarkoituksesta.

Voimassa olevan asetuksen 1 §:n 1 momentin nojalla rekisteriin talletetaan tieto siitä, että kyseessä on 1) asuntoluotto; 2) asuntoluotto ensiasunnon hankkimiseksi; 3) asuntoluotto vapaa-ajanasunnon hankkimiseksi; 4) asuntoluotto sijoitusasunnon hankkimiseksi; 5) opintolaina; 6) liikennevälineen hankkimiseksi myönnetty kuluttajaluotto; 7) muu kuluttajaluotto; 8) elinkeinotoimintaa varten myönnetty luotto; tai 9) muu luotto.

Asetuksen 1 §:n 2 momentissa säädetään siitä, että 1 momentista poiketen positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain 17 §:ssä tarkoitetun saatavan käyttötarkoitukseksi ilmoitetaan opintolainan takaussaatava. Momentissa on kyse siitä, minkä tiedon Kansaneläkelaitos ilmoittaa rekisteriin opintolainojen osalta luoton käyttötarkoitukseksi.

Asetuksen 1 §:n 3 momentissa täsmennetään sitä, millaisia luottoja pidetään 1 momentin 1–4 kohdassa tarkoitettuina asuntoluottoina. Sen mukaan asuntoluotolla tarkoitetaan kuluttajansuojalain (38/1978) 7 a luvun 3 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettua asuntoluottoa sekä lisäksi sellaista asuinhuoneiston, asuinkiinteistön tai asuinrakennuksen peruskorjausta varten myönnettä kuluttajaluottoa, jonka vakuudeksi annetaan asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavat yhteisöosuudet, asuinkiinteistö tai kiinteistöä koskeva käyttöoikeus rakennuksineen. Lisäksi momentissa säädetään siitä, että 6 kohdassa liikennevälineellä tarkoitetaan liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettuun liikenneasioiden rekisteriin rekisteröitävää liikennevälinettä siihen mahdollisesti liittyvine lisävarusteineen.

3 Säännöskohtaiset perustelut

1 §. Asetuksen 1 §:ssä säädettäisiin eräistä positiiviseen luottotietorekisteriin tallettavista tiedoista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n kumoamisesta. Muutos olisi tekninen, ja sillä huomioitaisiin jo voimaan tulleet lainmuutokset.

Asetuksen 1 §:n säännökset on sisällytetty sellaisenaan positiivisesta luottotietorekisteristä annetun lain muutettuun 7 §:ään. Muutetun lain 7 §:n 3 momentissa säädetään voimassa olevia asetuksen säännöksiä vastaavasti rekisteriin tallettavista luoton käyttötarkoituksista. Muutetun lain 7 §:n 4 momentissa säädetään asetusta vastaavasti opintolainojen takaussaatavien osalta tallettavasta käyttötarkoituksesta, ja 5 momentissa säädetään siitä, mitä tarkoitetaan asuntoluotolla. Säännökset ovat kaikilta osin saman sisältöiset kuin voimassa olevan asetuksen säännökset. Koska asetuksen säännökset on siirretty lain tasolle, voimassa olevan asetuksen 1 § on tarpeeton.

Vaikka asetuksen muutos on tekninen, luoton käyttötarkoituksia koskevien säännösten sisällyttäminen lain tasolle rajaa jatkossa asetuksen muutosmahdollisuuksia. Se, että jokin muu luoton käyttötarkoitus olisi tarpeen huomioida rekisterissä, edellyttäisi lain muuttamista. Lain muuttamista koskevassa hallituksen esityksessä on arvioitu, että muutoksella on samalla yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa vahvistavaa vaikutusta. Vaikka säännöksiä ei ole muutettu sisällöllisesti, niiden myöhempi muuttaminen olisi vaikeampaa. Yksityiselämän suojaa mahdollisesti kaventava muutos olisi lainsäätäjän harkinnassa sen sijaan, että se onnistuisi helpommin asetusta muuttamalla.

2 §. Asetuksen 2 §:ssä säädettäisiin asetuksen voimaantulosta. Asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 23.3.2026.